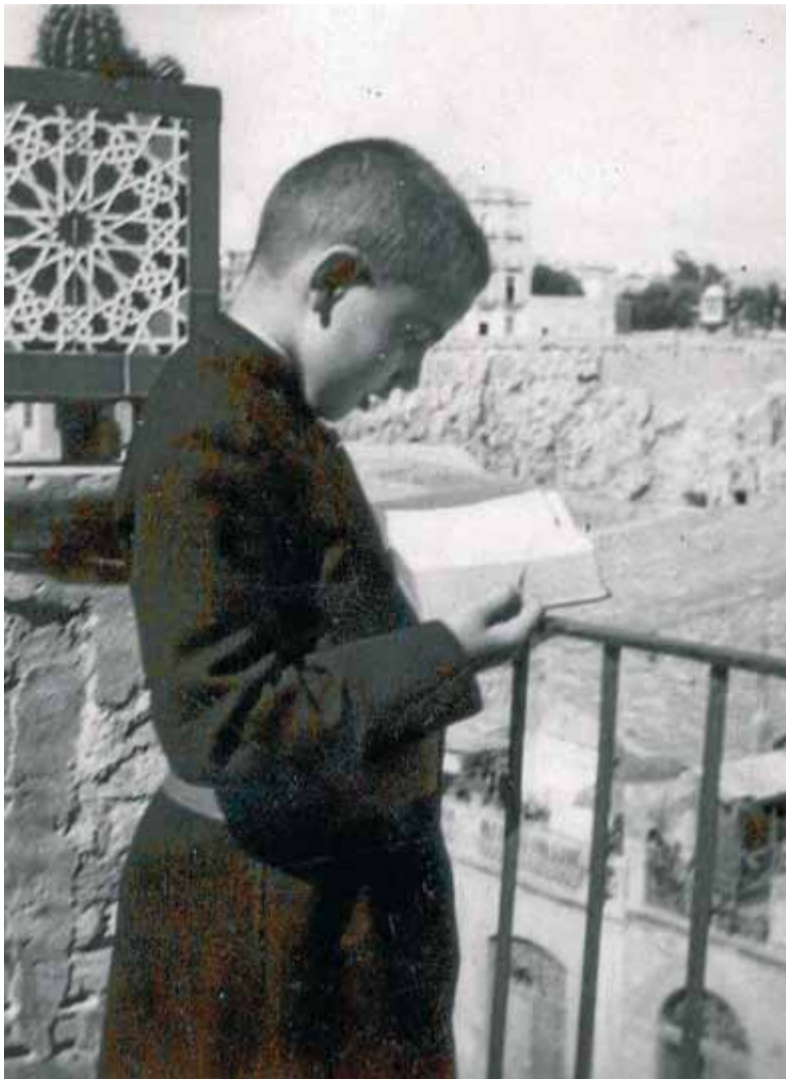

Comas i Maduell, reconstruït

No es podrà dir que el bon jan d'Ignasi Riera no tingui memòria. Ell ha estat un dels homes fonamentals en la reconstrucció cultural, i independentment a la seva obra ha conreat la biografia en casos tan notables com el del seu oncle Pere Quart i Francesc Candel, entre altres. Una tasca de forçuts ha estat la reconstrucció del jesuïta i poeta tarragoní Ramon Comas i Maduell (1935-1978) a *Perquè l'esperança també fatiga*, que acaba de publicar El Cep i la Nansa.

A partir d'unes maletes de documents i apunts, que li havia cedit el mateix Comas, Riera fa un recorregut per la vida del seu vell amic a partir del material del poeta, des dels llibres publicats a la tesi inacabada sobre Carles Riba passant per infinitat de notes que recullen el seminari de Tarragona i el noviciat a Veruela, on Bécquer va escriure les famoses *Cartas desde mi celda*, fins arribar a Raïmat, on com diu l'Ignasi ja era "jesuïta del tot". Gràcies al pare Joan Gabernet, Comas coneixerà l'obra d'Horaci i de Màrius Torres. Seria el penúltim trasllat, perquè l'inci-

piet poeta es traslladarà a les facultats de filosofia i de teologia Sant Francesc de Borja de Sant Cugat, que convalidarà a la UB, on la seva obsessió serà acostar-se a la literatura catalana, conèixer Riba, Foix i els altres. També iniciarà una amistat, que durarà fins al final, amb l'enyorat J.M. Valverde, el seu gran interlocutor, "mestre i amic de l'ànima".

Tot i que el primer llibre de Comas i Maduell, *Les paraules no basten*, es va publicar a la prestigiosa col·lecció *Els llibres de l'Òssa Menor*, amb pròleg de J.V. Foix, la figura del poeta ha quedat pràcticament perduda, potser perquè només va viure 43 anys i la seva obra no és prou *cool*. Hem volgut destacar aquesta biografia oberta d'Ignasi Riera perquè fa cinquanta anys del primer llibre de Comas, però també per la tragèdia que va patir tot el seu entorn familiar. A conseqüència de la guerra i la desfeta, el seu pare es va suïcidar i la seva tia Maria Comas, dona d'Antoni Rovira Virgili, va morir a Montpeller en condicions infrahumanes, el 1942. Història trista d'un gran poeta. *

Ignasi Riera fa un recorregut per la vida del seu vell amic a partir del material del poeta

MOTACIONS MÀRIUS SERRA

Puig-regencs?

El topònim de Puig-reig, al Berguedà, és un cas molt especial del que en podríem dir conflicte ortològic. Al poble i rodalies tothom el pronuncia escurçat, com si s'escriu Purreig, o encara Purretx. Això sí, amb *e* tancada, que si un foraster, a més de pronunciar el Puig inicial, després deixa anar una *e* oberta els locals es fan un tip de riure: *Putx-Rètx?* D'emudiments n'hi ha pertot: qui no ha sentit pronunciar *Catunya* o *Irrael?* Doncs *Purreig*. Sovint quan els oradors esmenten ERC pronuncien *Esquerrepublicana*. Els londinencs que marxaven cap a la irlandesa Tipperary no s'acomiadaven de Leicester Square sinó de Lester Square. El problema comença amb el gentilici. La gent ho pronuncia *purretxencs* i *purretxenques*. Però els diccionaris de gentilicis i l'ús oficial que en fa

l'Ajuntament opten per dues grafies ortològicament discutibles –purreixtencs o purreig-tencs– que enterboleixen la pronúncia en actes oficials, atès que la *t* queda clarament rere l'oclusió i obliga a una pronúncia entrebancada digna del sufix *txt*. Quan, fa dues setmanes, vam ser a Puig-reig amb el programa de TV3 *Divendres*, a les Paraules en Ruta vaig proposar una consulta que va obtenir resposta unànime. Amb doble pregunta i tot: "Vol que el gentilici de Puig-reig mantingui la grafia Puig del topònim? Sí o no? I, en cas de resposta afirmativa, vol que el Reig del topònim derivi com tots els altres derivats de Rei (regir, regidor, regent, regi)? Sí o no?" El doble sí majoritari a aquesta pregunta comporta un gentilici que no fa entrebancar cap orador: puig-regencs i puig-regenques! *

EL SENYORRUC GUILLEM CIFRÉ

